

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

2019-02-26 Nr. (18.18-31-1 E) RM-6108

DĖL 2018 METAIS GYVENTOJŲ GAUTŲ PALŪKANŲ APMOKESTINIMO IR DEKLARAVIMO

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) paaiškina, kokia tvarka apmokestinamos ir deklaruojamos 2018 metais gyventojų gautos palūkanos:

1. Kai palūkanos gautos už suteiktas paskolas

Pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) nuostatas apskaičiuojant ir deklaruojant 2018 metais gautas palūkanas už suteiktas paskolas įmonėms ir/ar gyventojams, šios pajamos apmokestinamos taikant GPMĮ 6 straipsnyje nustatytą 15 proc. pajamų mokesčio tarifą. Įstatymas šioms pajamoms nenustato jokių lengvatų, apmokestinama nuo pirmo euro.

Tuo atveju, kai nuolatinis Lietuvos gyventojas palūkanas už suteiktą paskolą gauna iš kito nuolatinio Lietuvos gyventojų, pagal mokesčio mokėjimo tvarką pajamos priskiriamos A klasės pajamoms ir todėl pajamų mokestį apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti į valstybės biudžetą privalo palūkanas išmokantis asmuo. Vadovaujantis GPMĮ 24 straipsniu, palūkanas išmokėjęs gyventojas, kaip mokestį išskaičiuojantis asmuo, privalo deklaruoti išmokėtas palūkanų sumas, išskaičiuotą ir sumokėtą pajamų mokestį pateikdamas Mėnesinės pajamų mokesčio nuo A klasės pajamų deklaracijos GPM313 formą ir Metinės gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracijos GPM312 formą.

Nuolatinio Lietuvos gyventojų iš kitų šaltinių (pvz., iš įmonių) gautos palūkanos už suteiktą paskolą pagal pajamų mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamos B klasės pajamoms ir todėl pajamų mokestį apskaičiuoti ir sumokėti privalo pats pajamų gavęs gyventojas pateikdamas Metinę pajamų deklaracijos GPM308 formą. Palūkanos deklaruojamos šios deklaracijos formos priede GPM308P „Apmokestinamosios pajamos“. Palūkanas išmokėjęs asmuo, vadovaujantis GPMĮ 24 straipsniu, privalo pateikti Metinės gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracijos GPM312 formą.

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų gautos palūkanos už suteiktą paskolą pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamos A klasės pajamoms, todėl pajamų mokestį apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti į valstybės biudžetą privalo palūkanas išmokantis asmuo. Vadovaujantis GPMĮ 24 straipsniu, palūkanas išmokėjęs asmuo, kaip mokestį išskaičiuojantis asmuo, privalo deklaruoti išmokėtas palūkanų sumas, išskaičiuotą ir sumokėtą pajamų mokestį, pateikdamas Mėnesinės pajamų mokesčio nuo A klasės pajamų deklaracijos GPM313 formą bei Metinės gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracijos GPM312 formą.

2. Kai palūkanos gautos už vartojimo kreditą, suteiktą per tarpusavio skolinimo platformą ar už lėšas, suteiktas per sutelktinio finansavimo platformą

Pagal GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 20² punkto nuostatas 2018 metais gautų palūkanų už vartojimo kreditą, suteiktą per tarpusavio skolinimo platformą Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatyme ar atitinkamame Europos ekonominės erdvės valstybės įstatyme nustatyta tvarka, taip pat už lėšas, suteiktas per sutelktinio finansavimo platformą Lietuvos Respublikos sutelktinio finansavimo įstatyme ar atitinkamame Europos ekonominės erdvės valstybės įstatyme nustatyta tvarka, suma, neviršijanti 500 eurų per mokestinį laikotarpį, priskiriama

neapmokestinamosioms pajamoms.

Tokių pagal mokesčio mokėjimo tvarką B klasės neapmokestinamosioms pajamoms priskiriamų palūkanų nuolatiniam Lietuvos gyventojui Metinėje pajamų deklaracijos GPM308 formoje deklaruoti neprivalu.

Kai bendra 2018 metais gautų palūkanų suma viršija 500 Eur sumą, tai pajamų mokesčiu neapmokestinama 500 Eur, o šį dydį viršijanti suma apmokestinama taikant GPMĮ 6 straipsnyje nustatytą 15 proc. pajamų mokesčio tarifą.

Tokiu atveju, vadovaujantis GPMĮ 27 straipsniu, pajamų mokestį apskaičiuoti ir sumokėti privalo pats pajamų gavęs nuolatinis Lietuvos gyventojas, pateikdamas Metinę pajamų deklaracijos GPM308 formą. Palūkanos deklaruojamos šios deklaracijos formos priede GPM308P „Apmokestinamosios pajamos“.

Nenuolatinio Lietuvos gyventojas gautos tokios palūkanos pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamos A klasės pajamoms, todėl pajamų mokestį apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti į valstybės biudžetą privalo palūkanas išmokantis asmuo. Vadovaujantis GPMĮ 24 straipsniu, palūkanas išmokėjęs asmuo, kaip mokestį išskaičiuojantis asmuo, privalo deklaruoti išmokėtas palūkanų sumas, išskaičiuotą ir sumokėtą pajamų mokestį pateikdamas Mėnesinės pajamų mokesčio nuo A klasės pajamų deklaracijos GPM313 formą ir Metinės gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracijos GPM312 formą. Nenuolatinis Lietuvos gyventojas GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 20² punkte nustatyta pajamų mokesčio lengvata gali pasinaudoti mokestiniam laikotarpiui pasibaigus pateikdamas Metinę nenuolatinio Lietuvos gyventojas pajamų mokesčio deklaracijos GPM309 formą. Palūkanos deklaruojamos šios deklaracijos II skyriuje „Dėl pajamų mokesčio lengvatų palūkanoms taikymo“.

3. Kai palūkanos gautos už ne nuosavybės vertybinius popierius ir už kredito įstaigose laikomus indėlius

2.1. Pagal GPMĮ 17 straipsnio nuostatas pajamų mokesčiu neapmokestinamos palūkanos, gautos už:

- iki 2013 gruodžio 31 d. įsigytus vienetų (tiek Lietuvos, tiek užsienio valstybių) ne nuosavybės vertybinius popierius, jeigu šie ne nuosavybės vertybiniai popieriai pradėti išpirkti ne anksčiau kaip po 366 dienų nuo jų išleidimo dienos;

- iki 2013 m. gruodžio 31 d. įsigytus EEE valstybių vyriausybių, taip pat EEE valstybių politinių ar teritorijos administracinių padalinių vertybinius popierius;

- pagal iki 2013 m. gruodžio 31 d. sudarytas sutartis dėl EEE valstybėse už jų bankuose ar kitose kredito įstaigose laikomus indėlius;

Tokių pagal mokesčio mokėjimo tvarką B klasės neapmokestinamosioms pajamoms priskiriamų palūkanų nuolatiniam Lietuvos gyventojui Metinėje pajamų deklaracijos GPM308 formoje deklaruoti neprivalu.

2.2. Kai 2.1. punkte išvardyti ne nuosavybės vertybiniai popieriai įsigyti ir/ar indėlių sutartys sudarytos nuo 2014-01-01, nuolatinio Lietuvos gyventojas gautos palūkanos pajamų mokesčiu neapmokestinamos, kai bendra per mokestinį laikotarpį gauta palūkanų suma už ne nuosavybės vertybinius popierius ir už indėlius neviršija 500 Eur.

Pvz., Gyventojas 2018 metais (nuo 2018-01-01 iki 2018-12-31) gavo: 50 Eur palūkanų už Lietuvos banke „X“ laikomą indėlį (indėlio sutartis sudaryta 2014-01-10), 320 Eur palūkanų už Ukrainos Vyriausybės obligacijas (obligacijos įsigytos 2014-01-03) ir 130 Eur palūkanų už UAB „Y“ obligacijas (obligacijos įsigytos 2014-06-01; vienetas - gyventojas darbdavys; mokamos palūkanos nėra didesnės nei kitiems tų pačių obligacijų turėtojams mokamos palūkanos). Viso 2018 metais gyventojas gavo 500 Eur palūkanų. Kadangi ši suma neviršija įstatyme nustatyto dydžio, ne nuosavybės vertybiniai popieriai įsigyti ir indėlio sutartis sudaryta nuo 2014-01-01, visa gautų pajamų suma gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama.

Tokių pagal mokesčio mokėjimo tvarką B klasės neapmokestinamosioms pajamoms priskiriamų palūkanų sumos, neviršijančios 500 Eur per 2018 metus, nuolatiniam Lietuvos gyventojui Metinėje pajamų deklaracijos GPM308 formoje deklaruoti neprivalu.

Kai bendra 2018 metais gautų palūkanų suma už ne nuosavybės vertybinius popierius ir už indėlius viršija 500 Eur sumą, tai pajamų mokesčiu neapmokestinama 500 Eur, o šį dydį viršijanti suma apmokestinama taikant GPMĮ 6 straipsnyje nustatytą 15 proc. pajamų mokesčio tarifą.

Tokiu atveju gyventojui privalo pateikti Metinės pajamų deklaracijos GPM308 formą ir 500 Eur sumą deklaruoti šios deklaracijos GPM308 formos priede GPM308N „Neapmokestinamosios pajamos“, o šį dydį viršijančią sumą, kuri apmokestinama pajamų

mokesčiu, turi įrašyti šios deklaracijos GPM308 formos priede GPM308P „Apmokestinamosios pajamos“.

Pažymėtina, kad nenuolatinis Lietuvos gyventojas GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 20 punkte nustatyta pajamų mokesčio lengvata palūkanoms už ne nuosavybės vertybinius popierius ir už kredito įstaigose laikomus indėlius gali pasinaudoti mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, pateikdamas Metinę nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio deklaracijos GPM309 formą. Palūkanos deklaruojamos šios deklaracijos II skyriuje „Dėl pajamų mokesčio lengvatos palūkanoms taikymo“. Nenuolatinė Lietuvos gyventojų gautos palūkanos už Vyriausybės ne nuosavybės vertybinius popierius nėra pajamų mokesčio objektas (GPMĮ 5 str. 4 d. 1 punktas).

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė

